

Magyar Könyvvizsgálói Kamara

**XIII. Országos Minőségellenőrzési
Továbbképzés
Siófok, 2015. augusztus 27-28.**

**Dr. Ladó Judit – Dr. Lukács János
A MINŐSÉG-ELLENŐRZÉS KIHÍVÁSAI**

PROBLÉMAFELVETÉSEK

- 1. Hogyan kell értelmezni a Kkt. 173/C. § (7) bek. d) pontját és a (10) és (11) bekezdését a könyvvizsgálói jelentés visszavonásáról és a könyvvizsgálat ismételt elvégzéséről.**
- 2. Voltak-e előzményei a brókerbotrányoknak?
Észre kellett/lehetett volna-e vennie a könyvvizsgálónak a csalást, és a minőségellenőrzésnek a nem megfelelő könyvvizsgálatot?**
- 3. Milyen következményei vannak a brókerbotrányoknak?**
- 4. Kötelezheti-e a felszámoló a könyvvizsgálót arra, hogy a felszámolás előtti időszokról adjon ki könyvvizsgálói jelentést?**
- 5. Visszavonhatja-e a könyvvizsgáló a tiszta vagy figyelemfelhívó jelentését, és adhat-e ki új információk birtokában korlátozó vagy elutasító véleményt?**
- 6. Hogyan felelhet meg a kamarai minőségellenőrzésnek a könyvvizsgáló, ha a közfelügyelet megbuktatja?**
- 7. Miért nem lehet egyszerre kamarai és közfelügyeleti ellenőrzést ugyanannál a könyvvizsgálónál végrehajtani?**
- 8. Indokolt-e rendkívüli minőségellenőrzés a feljelentettnél és a bejelentőnél is?**

1. Hogyan kell értelmezni a Kkt. 173/C. § (7) bek. d) pontját és a (10), (11) bekezdését a közfelügyeleti intézkedések körének bővüléséről?

+ (7) bek. d) pont: kötelezés a könyvvizsgálat ismételt elvégzésére, vagy a könyvvizsgálói jelentés visszavonására.

+ (10) bek.: a könyvvizsgálónak a jogerős határozat kézhezvételétől számított 90 napon belül értesítenie kell a közfelügyeleti hatóságot az ismételten elvégzett könyvvizsgálat eredményéről. Ha a könyvvizsgálat ismételt elvégzése alapján **megállapítható, hogy a korábban kibocsátott könyvvizsgálói jelentés nem megfelelő, akkor köteles azt visszavonni, és új könyvvizsgálói jelentést kibocsátani.**

De: könyvvizsgáló váltás, Céginformációs Szolg., szerződés, időtényező

+ (11) bek. Ha az ismételt elvégzésére 90 napon belül nem kerül sor, **akkor a kibocsátott könyvvizsgálói jelentést köteles visszavonni.**

+Szvt. 154/B. § (3) bek., 155/C. könyvvizsgálói jelentés visszavonása esetén 90 napon belül köteles az ismételt könyvvizsgálat elvégzéséről gondoskodni és azt közzétenni

2. Voltak-e előzményei a brókerbotrányoknak?

Észre kellett/lehetett volna-e vennie a könyvvizsgálónak a csalást, és a minőségellenőrzésnek a nem megfelelő könyvvizsgálatot?

- Saját kötvényeket bocsát ki a jegybanki alapkamatonál 4-szer magasabb hozamot ígérve. (Hungária Értékpapír, Btel, E-Star)
- Jogosulatlan pénzügyi szolgáltatásokat végeztek. VIP-ügyfelek irányítottak át más cégekhez.
- A szolgáltatók saját nevükben nyújtottak magas tőke-áttételű devizakereskedés lehetőséget, és a svájci frank árfolyamkűszöbének eltörlése miatti óriási veszteségek, pénzügyi lyukak keletkeztek, melyek betömését ügyfélszámlák jogtalan megcsapolásával oldották meg.
- Átláthatatlan struktúra, irányítási rendszer, fiktív ügyfélszámlákkal meghamisított nyilvántartások és jelentések, valamint nagyméretű kötvényprogram. (Quaestor)

2. Voltak-e előzményei a brókerbotrányoknak?

Észre kellett/lehetett volna-e vennie a könyvvizsgálónak a csalást, és a minőségellenőrzésnek a nem megfelelő könyvvizsgálatot?

- Olyan kötvényeket adott el az ügyfeleknek, amelyeket nem keletkeztettek, vagyis nem bocsátottak ki.
- Az ügyfelek számláit a befektetési vállalkozások vezették, a Keler összevontan tárolta, így a megfelelő kontrollmechanizmus hiányában bele lehetett nyúlni.
- Hamis aranytömböket ad biztosítékként a milliárdosoknak és pénzügyintézeteknek. (Lombard Kézizálog Zrt.)
- Nem tett eleget az elszámolási kötelezettségének, pénzügyi helyzetéről nem szolgáltatott megbízható adatot az MNB részére, megsértette a pénzügyi szolgáltatás nyújtásához szükséges jogszabályi feltételeket.

2. Voltak-e előzményei a brókerbotrányoknak?

Észre kellett/lehetett volna-e vennie a könyvvizsgálónak a csalást, és a minőségellenőrzésnek a nem megfelelő könyvvizsgálatot?

- Hiányzott a banki háttér, ami nagyfokú stabilitást, védelmet adhat egy brókercégnek (K&H Equities kettős nyilvántartása).
- Nem alkalmazottak által elkövetett csalásról van szó, hanem a cégvezetők tudtával, irányításával megvalósult visszaélés történt: kimutatásokat kozmetikáztak, meghamisítottak, pusztán abból a célból, hogy saját célra vegyenek ki pénzt a cégből. Nem volt saját számlás kereskedés, mint a Barings-nál. (Csődtömeg című film! 1995-ben a 28 éves Nick Leeson bróker singapuri leányintézet vezetője származékos ügyleteivel 3 hét alatt csődbe vitte (827 millió font veszteséget okozva) a 233 éves brit királyi befektetési bankot.)
- Nagy összegű (20 ezer Eurónál nagyobb) betétbiztosítás meglétének hiánya.

3. Milyen következményei vannak a brókerbotrányoknak?

- Meggingott a pénzügyi intézményekbe, a felügyeletbe és a könyvvizsgálókba vetett bizalom.
- Törvényi szigorítások (vagyonzárolás, biztosítás emelés, minősítésmegvonás, titoktartás alóli felmentés), fegyelmi, kamarai tagság megszüntetés.
- A visszaélések megelőzése érdekében változnak a piacra lépés és a piaconmaradás szabályai.
- Új képzettségi követelmények lesznek, amelyeknek szélesebb körnek kell megfelelnie.
- Háromévente kell átfogó vizsgálatot tartani (öt év helyett), az újonnan piacra lépő szolgáltatókat egy éven belül meg kell vizsgálni.
- Bővül a vizsgálatoknál alkalmazható eszköztár: piacfelügyeleti eljárásban bírói engedéllyel helyszíni kutatást lehet végezni.

3. Milyen következményei vannak a brókerbotrányoknak?

- Az informatikai rendszereket két évente független auditornak kell ellenőriznie. Csak olyan könyvvizsgáló vizsgálhat majd kibocsátót, akinek van ilyen minősítése.
- A Beva (Befektetés-védelmi Alap) által nyújtható kártalanítás összeghatára 100 ezer euróra emelkedik.
- A befektetési vállalkozásoknak a Kelernél kell alszámlát nyitniuk. A szolgáltatóknak rendszeresen jelenteniük kell az MNB felé az ügyfelek adatait, amelyet elérhetővé tesz számukra a honlapján (új kontrollpont).
- A szolgáltatók csak függő ügynökként tevékenykedhetnek, vagy plusz tőkekövetelményt írhat elő számukra a felügyelet.

4. Kötelezheti-e a felszámoló a könyvvizsgálót arra, hogy a felszámolás előtti időszakról adjon ki könyvvizsgálói jelentést?

A felszámolóbiztos feljelentéssel fenyegetődzik vagy fel is jelenti a könyvvizsgálót, ha felmondja a könyvvizsgálati szerződést.

Könyvvizsgálati szerződésbe bele kellene foglalni a rendkívüli felmondás lehetőségét.

5. Visszavonhatja-e a könyvvizsgáló a tiszta vagy figyelemfelhívó jelentését, és adhat-e ki új információk birtokában korlátozó vagy elutasító véleményt?

- Az eredeti könyvvizsgálatot követően befejeződött hatósági vizsgálat alapján új információként merült fel egy konszolidációba való bevonás leányvállalati minősítésének változtatási kötelezettsége.
- Minőség-ellenőrzés során megkifogásolt audit értékeléseket felülvizsgálva módosítja a jelentést.
- Utólag kiderült, hogy a vezetésétől eredetileg kapott információk nem voltak megfelelőek és elegendőek a helyes audit vélemény kialakítására.
- A megismert új információk és az újraminősített közvetett információs hatások miatt visszavonja a régi véleményét és új minősítéssel módosított új audit jelentés készíti.

560. Témaszámú könyvvizsgálati standard 14. és 17. pontja szerint

Ha a pénzügyi kimutatások nyilvánosságra hozatala után olyan tény jut a könyvvizsgáló tudomására, amely, ha ismert lett volna számára a könyvvizsgálói jelentés dátumakor, lehet, hogy a könyvvizsgálói jelentés módosítására készítette volna, akkor a könyvvizsgálónak: meg kell vitatnia a kérdést a vezetéssel, és adott esetben az irányítással megbízott személyekkel

- (a) meg kell határozni, hogy szükség van-e a pénzügyi kimutatások módosítására,
- (b) interjút kell készítenie a vezetéssel arról, hogy a vezetés hogyan szándékozik kezelni a kérdést a pénzügyi kimutatásokban.

Ha a vezetés módosítja a pénzügyi kimutatásokat, a könyvvizsgálónak

- végre kell hajtania az adott körülmények között szükséges könyvvizsgálati eljárásokat a módosításra vonatkozóan.
- át kell tekintenie a vezetés annak biztosítása érdekében tett lépéseit, hogy bárki, aki megkapta a korábban kiadott pénzügyi kimutatásokat az azokra vonatkozó könyvvizsgálói jelentéssel együtt, értesüljön a helyzetről.

Az új vagy módosított könyvvizsgálói jelentésben figyelemfelhívó bekezdést vagy egyéb kérdések bekezdést kell szerepeltetni, amely utal a pénzügyi kimutatásokhoz fűzött azon megjegyzésre, amely részletesebben kifejti a korábban nyilvánosságra hozott pénzügyi kimutatások módosításának, valamint a könyvvizsgáló által kiadott korábbi jelentés módosításának az okát.

5. Visszavonhatja-e a könyvvizsgáló a tiszta vagy figyelemfelhívó jelentését, és adhat-e ki új információk birtokában új véleményt?

- Az auditált cég legfőbb szerve nem fogadja el a beszámolót (vitatott számlák, értékelések stb.) és új beszámoló készül. Ki adja ki a jelentést és milyen díjért?

Ha a vezetés által előterjesztett éves beszámolót a közgyűlés/taggyűlés az osztalékon kívül más tétel tekintetében is megváltoztatja, akkor a közgyűlés/taggyűlés dátumával új, módosított éves beszámoló és könyvvizsgálói jelentés készül. Ebben az esetben a korábban kiadott jelentés visszavonására, az új jelentés kiadására, illetve a vizsgálatnak a fordulónapi események vizsgálatára történő kiterjesztésre nézve az **560.** témaszámú „A fordulónap utáni események” standard előírásai az irányadók. A kiterjesztett vizsgálat következtében előfordulhat, hogy a jelentés minősítése is megváltozik.

„Ha jogszabály, szabályozás vagy a pénzügyi beszámolási keretelvek nem tiltják, hogy a vezetés a pénzügyi kimutatások módosítását a módosítást előidéző fordulónap utáni esemény vagy események hatására korlátozza, és a pénzügyi kimutatások jóváhagyásáért felelős személyek számára nem tiltott, hogy jóváhagyásukat az adott módosításra korlátozzák, **a könyvvizsgáló számára megengedett, hogy a 11. bekezdés (b) pontjának (i) alpontjában előírt, a fordulónap utáni eseményekre vonatkozó könyvvizsgálati eljárásokat az adott módosításra korlátozza.**

Ilyen esetekben a könyvvizsgálónak vagy:

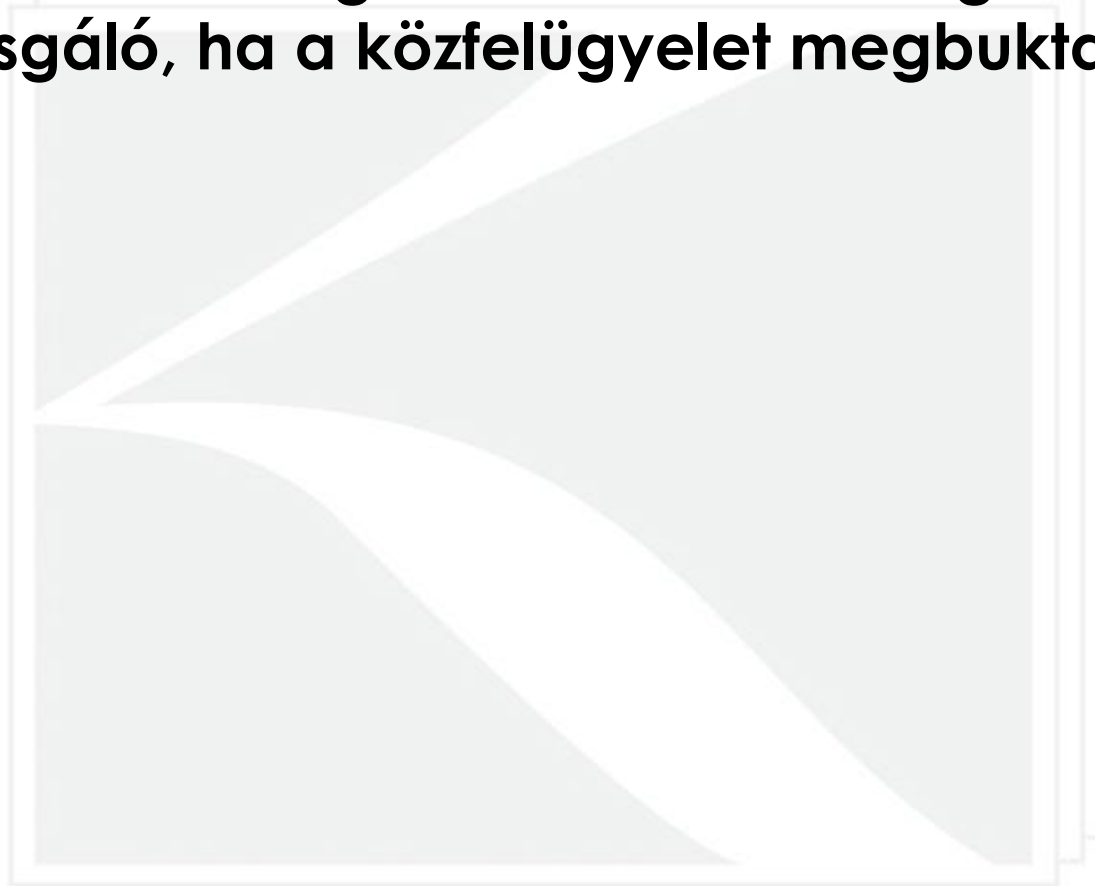
- módosítania kell a könyvvizsgálói jelentést az adott módosításra korlátozódó további dátum belefoglalásával, amely jelzi, hogy a könyvvizsgáló által a fordulónap utáni eseményekre vonatkozóan végrehajtott eljárások kizárólag a pénzügyi kimutatásoknak az azokhoz fűzött releváns megjegyzésben leírt módosítására korlátozódnak, vagy
- **új vagy módosított könyvvizsgálói jelentést kell kiadnia**, amely figyelemfelhívó bekezdést vagy egyéb kérdések bekezdést tartalmaz, amelyben szerepel, hogy a könyvvizsgáló által a fordulónap utáni eseményekre vonatkozóan végrehajtott eljárások kizárólag a pénzügyi kimutatásoknak az azokhoz fűzött releváns megjegyzésben leírt módosítására korlátozódnak.

Ha a vezetés nem teszi meg ezeket a szükséges lépéseket, akkor a könyvvizsgálónak megfelelő intézkedéseket kell tennie, hogy megkísérelje megakadályozni, hogy a könyvvizsgálói jelentésre támaszkodjanak.

ISA 200. 5. és 7. pont, valamint az A52. magyarázat

A könyvvizsgálat eredendő korlátai miatt fennáll annak az elkerülhetetlen kockázata, hogy a pénzügyi kimutatásokban szereplő néhány **lényeges hibás állítást nem tárnak fel**, még akkor sem, ha a könyvvizsgálatot a nemzetközi könyvvizsgálati standardokkal összhangban megfelelően tervezték meg és hajtották végre. Ennek megfelelően a pénzügyi kimutatásokban lévő, csalásból vagy hibából eredő lényeges hibás állítás későbbi felfedezése önmagában nem jelzi azt, hogy nem sikerült a nemzetközi könyvvizsgálati standardokkal összhangban lévő könyvvizsgálatot végezni. A könyvvizsgálat eredendő korlátai azonban nem szolgálnak igazolásul a könyvvizsgáló számára ahhoz, hogy megelégedjen nem meggyőző könyvvizsgálati bizonyítékkal. Azt, hogy a könyvvizsgáló a nemzetközi könyvvizsgálati standardokkal összhangban hajtottavége végre a könyvvizsgálatot, az adott körülmények között végrehajtott könyvvizsgálati eljárások, az azok eredményeképpen megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendősége és megfelelősége, valamint az ilyen bizonyíték értékelésére alapozott könyvvizsgálói jelentésnek a könyvvizsgáló átfogó céljai fényében lévő megfelelősége határozzák meg.

6. Hogyan felelhet meg a kamarai minőségellenőrzésnek a könyvvizsgáló, ha a közfelügyelet megbuktatja?

7. Kiterjed-e a közfelügyeleti hatóság minőség ellenőrzése arra a könyvvizsgálóra, aki a minőség ellenőrzés évében, illetve az azt megelőző 2 évben nem végez, illetve végzett közérdeklődésre számot tartó gazdálkodónál jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet?

Években megadva: Ha egy könyvvizsgáló a 2011-es üzleti évben végzett utoljára a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet, akkor arra kiterjed-e a közfelügyeleti hatóság minőségellenőrzése 2014-ben?

Hogyan kell értelmezni a Kkt. közfelügyeleti minőségellenőrzéssel kapcsolatos 173/B. §-át?

„Közfelügyeleti minőségellenőrzést kell lefolytatni legalább 3 évente a kamarai tag könyvvizsgálónál, a könyvvizsgáló cégnél, ha az közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóra vonatkozóan végez jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizsgálói tevékenységet.”

Tisztázásra szorul, hogy a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodók könyvvizsgálatát ellátó kamarai tag könyvvizsgálók, könyvvizsgáló cégek "közérdeklődésre számot tartó" megbízatásaik 3 éves ciklusidőn belül megszűnése esetén mennyi ideig tartoznak a közfelügyeleti minőségellenőrzés hatálya alá? (Meghatározott ideig a minőségellenőrzés hatálya alatt maradnak-e a ciklusidő változatlansága mellett, avagy a megbízatások megszűnésével egyidejűleg átkerülnek a legalább 6 évenként lefolytatandó kamarai minőségellenőrzés hatálya alá?)

Az NGM válasza:

Álláspontunk szerint, ez a hatály nem szűnik meg azzal, hogy a könyvvizsgáló megbízása megszűnik a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóval. A minőségellenőrzés – jellegeből adódóan - egy utólagos ellenőrzés, így azt csak a könyvvizsgálati megbízás teljesítését követően lehet elvégezni. Ebből – és hivatkozott jogszabályi rendelkezésből – következően a könyvvizsgáló a hatósági minőségellenőrzés hatálya alá tartozik a megbízás megszűnését követő 3 éves időintervallumon belül, és nem kerül át a kamarai minőségellenőrzés hatálya alá annak elteltéig.

Sem a hatályos Kkt., sem egyéb más jogszabály nem tartalmaz konkrét mentesítő előírást arra nézve, hogy a könyvvizsgáló ne tartozna a hatósági minőségellenőrzés hatálya alá, csak mert megszűnt a megbízása a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodóval. Mentés esetén maga a hatósági minőségellenőrzés lehetetlenülne el, hiszen adott esetben annak elkerülése nehézség nélkül megoldható lenne, amely minden tekintetben ellentétes a jogalkotói szándékkal, illetve az azt megalapozó uniós elvárásokkal.

8. Miért rendelünk el rendkívüli minőségellenőrzést a bejelentőnél és a feljelentettnél is?

Célvizsgálatot és nem kérdőíves ellenőrzést kellene végrehajtani, mint az átalakulások minőségellenőrzésénél.

KÖSZÖNJÜK

A

MEGTISZTELŐ

FIGYELMÜKET!

